

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**
Број: Кж-113/05
Бања Лука, 13.12.2005. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија мр Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Обрена Бужанина и Војислава Димитријевића, као чланова вијећа, уз учешће записничара Софије Рибић, у кривичном предмету против оптуженог Ж. Ј., због кривичног дјела угрожавање јавног саобраћаја из члана 400. став 3. у вези са ставом 1. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о жалбама Окружног тужиоца из Бијељине и браниоца оптуженог, адвоката М. Б. из Б., изјављених против пресуде Окружног суда у Бијељини број К-4/05 од 16.5.2005. године, након одржане јавне сједнице којој су присуствовали Републички тужилац С. Б., оптужени и његов бранилац, адвокат М. Б., из Б., дана 13.12.2005. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбијају се као неосноване, жалбе Окружног тужиоца у Бијељини и браниоца оптуженог Ж. Ј., те се потврђује пресуда Окружног суда у Бијељини број К-4/05 од 16.5.2005. године.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Бијељини број К-4/05 од 16.5.2005. године оглашен је кривим Ж. Ј., због кривичног дјела угрожавање јавног саобраћаја из члана 400. став 3. у вези са ставом 1. Кривичног законика РС (у даљем тексту: КЗ РС), и осуђен на казну затвора у трајању од двије године. Изречена му је мјера безбједности забране управљања моторним возилом у трајању од 1 (једне) године од дана правоснажности пресуде, и обавезан је да плати трошкове кривичног поступка у износу од 1.690,47 КМ и на име паушала износ од 300,00 КМ. Оштећена С. М. је са имовинско-правним захтјевом упућена на парницу.

Против наведене пресуде жалбу су, благовремено, изјавили Окружни тужилац из Бијељине због одлуке о казни, и бранилац оптуженог, адвокат М. Б. из Б. због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о казни. Приједлог жалбе тужиоца је да се побијана пресуда преиначи тако што ће се оптуженом изрећи казна изнад минималне казне затвора предвиђене за ово кривично дјело, а приједлог жалбе браниоца оптуженог је да се првостепена пресуда преиначи тако што ће се оптужени ослободити од оптужбе, или да се побијана пресуда укине и одржи претрес пред другостепеним судом.

Одговори на жалбе нису поднесени, а на сједници вијећа другостепеног суда Републички тужилац С. Б. је остала код жалбе Окружног тужиоца, а оптужени и његов бранилац су остали код изјављене жалбе браниоца и приједлога у тој жалби.

Испитујући побијану пресуду у дијелу који се жалбом побија у смислу одредбе члана 312. Закона о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП), овај суд је одлучио као у изреци из слједећих разлога:

Неосновано жалба браниоца оптуженог тврди да је побијана пресуда заснована на правно неваљаним доказима (што би манифестовало битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка з) ЗКП-а) и да је образложење те пресуде захваћено разноврсним облицима битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка ј) ЗКП-а.

Ова жалба тврди да исказ вјештака др З. Ц. прибављен противно одредби члана 277. став 1. тачка 5. и 6. ЗКП-а, ради чега се на том исказу сходно одредби члана 10. став 2. ЗКП-а не може заснивати судска одлука. При томе прецизира да се незаконитост огледа у томе што је овај вјештак саслушан на главном претресу а није сачинио писмени налаз и мишљење.

Супротно жалбеном ставу, овај суд налази да се исказ наведеног вјештака не може сматрати незаконито прибављеним доказом само због чињенице што да вјештак није сачинио писмени налаз и мишљење. Наиме, законска одредба на коју се жалба позива, прихватљивост писменог налаза и мишљења вјештака као доказа на главном претресу, условљава обавезом свједочења вјештака на главном претресу, према правилима директног и унакрсног испитивања. Смисао ових законских одредби се огледа у томе да се онемогући увођење као доказа писменог налаза и мишљења вјештака, уколико странкама није пружена могућност да испитају вјештака на главном претресу. Супротно томе, те одредбе валидност налаза и мишљења вјештака који је усмено изнесен у исказу на главном претресу, не условљавају обавезом вјештака да сачини писмени налаз и мишљење. Исказ вјештака др З. Ц. на главном претресу се састоји од мишљења са закључцима о узроку смрти и механизму повређивања оштећене М. М., датог на основу стручне анализе обдукционог записника сачињеног на Институту за судску медицину Медицинског факултета Београд, као и мишљења о врсти и тежини повреде оштећеног М. Б. које се заснива на медицинској документацији за овог оштећеног. Нема законских сметњи да своје мишљење, у погледу питања на која се одговор вјештачењем тражи, вјештак да на основу стручне анализе писменог налаза који је сачинио други вјештак, а који налаз је у усменом исказу вјештака изнесен на главном претресу а странкама је исти учињен доступним прије саслушања вјештака. Одбрани је у конкретном случају пружена могућност да унакрсно испита вјештака, али та могућност није кориштена нити је приговорено исказу вјештака, а бранилац оптуженог се изричито изјаснио на главном претресу да писмени налаз не тражи, а да је сагласан да се вјештачење обави кроз саслушање наведеног вјештака на главном претресу.

Према разлозима образложења побијане пресуде (страна 5 пасус 1), одбијен је захтјев одбране за изузеће вјештака Б. С., јер чињенице на којима је захтјев заснован не представљају околности за изузеће вјештака у смислу одредбе члана 162. став 2. ЗКП-а. Дате разлоге прихвата и овај суд као мјеродавно образложење за правилан закључак да на страни вјештака не постоје околности које изазивају разумну сумњу у његову непристрасност. Тиме се показује неоснованим жалбени приговор којим се доводи у питање правна ваљаност налаза и мишљења овог вјештака, као доказа на коме се побијана пресуда заснива.

Аргументима жалбе браниоца оптуженог није доведена у питање правилност чињеничних утврђења побијане пресуде у погледу кршења саобраћајних прописа од

стране оптуженог којим је проузрокована предметна саобраћајна незгода, а које су од значаја за правну квалификацију дјела и степен кривичне одговорности оптуженог, нити вриједносни значај датих разлога у образложењу побијане пресуде у погледу ових одлучних чињеница.

Наиме, према неспорном утврђењу првостепене пресуде непосредни узрок предметне саобраћајне незгоде је проклизавање путничког возила «BMW», којим је управљао оптужени, на лијеву коловозну траку при чему долази до судара десног бочног дијела тог возила са чеоним дијелом возила «Ауди», које се прописно кретало својом коловозном траком. Надаље, према утврђењу те пресуде (а које жалба оспорава) заснованом на налазу и мишљењу саобраћајног вјештака Б. С., који су дати на основу саобраћајно-техничке анализе нађених трагова саобраћајне незгоде прибављених увиђајном документацијом, преласку возила оптуженог на лијеву страну коловоза претходио је контакт пнеуматика тог возила са ивичњаком на десној страни при брзини од 70 км/сат, што је довело до пуцања пнеуматика, а што је за даљу последицу имало губитак управљивости возила те заношење возила ка лијевој страни коловоза бочним проклизавањем и прелазак на лијеву коловозну траку. Дакле, према налазу и мишљењу овог вјештака проклизавање и прелазак на лијеву коловозну траку (гдје долази до судара возила) возила оптуженог је узрокован недовољним држањем бочног одстојања од десне ивице коловоза (у чему је садржана повреда одредаба члана 41. став 2. Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима) при чему долази до удара пнеуматика у ивичњак и њиховог пуцања. При томе вјештак искључује могућност (а на темељу затечених трагова на коловозу) да је до пуцања пнеуматика дошло прије њиховог контакта са ивичњаком. Супротно томе, саобраћајни вјештак одбране Ц. Л. у свом налазу и мишљењу, а који жалба браниоца оптуженог апострофира, тврди да је до пуцања пнеуматика предњег и задњег десног точка дошло прије контакта возила са ивичњаком, те да је услед њиховог пуцања дошло до дестабилизације возила, удара у ивичњак с десне стране коловоза а потом бочног исклизивања и преласка на лијеву коловозну траку.

Критичком садржајном анализом супростављених налаза и мишљења саобраћајних вјештака (са аргументима за изнесене закључке у погледу узрока који су довели до бочног исклизивања возила оптуженог на лијеву коловозну траку), појединачно и у међусобној повезаности као и у вези са другим provedеним доказима, првостепени суд је прихватио као вјеродостојан налаз и мишљење вјештака Б. С., и о томе дао врло широку, логичну и увјерљиву аргументацију у образложењу пресуде, коју у цјелости прихвата и овај суд, а чију правилност жалба аргументовано није довела у питање.

Није спорно међу странкама ни то да је оптужени у моменту незгоде управљао возилом у алкохолисаном стању и да се радило о лакој степену пијанства. Према утврђењу првостепене пресуде концентрација алкохола у крви оптуженог износила је 1,29 промила, што одговара концентрацији алкохола у крви у вријеме узимања узорка крви, а временска разлика у односу на вријеме настанка незгоде је 1 сат и 15 минута. Неосновано се жалбом браниоца оспорава утврђени степен алкохолисаности, апострофирањем налаза вјештака примаријус др П. Г., неуропсихијатра, јер у погледу битних чињеница налаз овог вјештака не противрјечи налазу вјештака др В. Б. Наиме, неспорно је да у моменту узимања узорка крви од оптуженог није узет на анализу узорак урина, па је тиме искључена могућност ретроградног прерачунавања концентрације алкохола у крви у вријеме настанка незгоде. Према сагласним мишљењима оба вјештака могућа концентрација алкохола у крви у моменту настанка незгоде се креће од 1,12 до 1,46 промила, у зависности од тога да ли је извршена ресорбција алкохола и да ли је отпочела елиминација. У свом исказу на главном претресу вјештак П. Г. се јасно и изричито изјаснио да постоји договорено правило међу вјештацима по коме ретроградно прерачунавање алкохола у крви није потребно

вршити ако је од момента догађаја до момента узимања узорка крви прошло вријеме краће од 3 часа, и у том случају се узима да концентрација алкохола у крви у вријеме настанка незгоде одговара концентрацији алкохола у крви у вријеме узимања узорка. Како у конкретном случају то вријеме износи 1 сат и 15 минута, то је правилно утврђење побијане пресуде да је концентрација алкохола у крви код оптуженог у вријеме незгоде, једнака утврђеној концентрацији алкохола у крви у моменту узимања узорка крви. Коначно, у било којој варијанти концентрација алкохола у крви оптуженог одговара степену лаког пијанства (1 до 1,5 промила), а у погледу утицаја тог облика пијанства на психичку способност оптуженог да безбједно управља возилом у виду појачаног самопоуздања и губитка самокритичности, међу вјештацима није спорно. Код неспорно утврђеног стања алкохолисаности оптуженог, одговор на питање у којој мјери и у ком облику се та алкохолисаност критичног догађаја одразила на кршење саобраћајних прописа од стране оптуженог, даје суд на темељу оцјене свих расположивих доказа о саобраћајно-техничким условима настанка незгоде, па се тиме показује без значаја разлика у мишљењима љекара вјештака, јер је то питање изван домена њихове струке. С обзиром на то, жалбени приговор, који указује на разлике налаза љекара у овом сегменту нема мјеста, па је неоснована тврдња жалбе браниоца оптуженог о мањкавости образложења побијане пресуде у облику неразумљивости разлога о овој одлучној чињеници.

Правилном оцјеном проведених доказа на главном претресу првостепени суд је утврдио да је предметна саобраћајна незгода, у којој је једно лице изгубило живот и једно лице тешко тјелесно повређено, узрокована кршењем од стране оптуженог два прописа Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима и то члана 164. (који забрањује вожњу под дејством алкохола) и члана 41. став 2. (који регулише правилно десно одстојање од десне ивице коловоза). Неприхватљиво је становиште жалбе по коме оба прописа не могу бити узрок саобраћајне незгоде. Ово из разлога што је непрописна вожња у облику недовољног одстојања возила од десне ивице коловоза, била условљена стањем алкохолисаности у коме се оптужени налазио, па је тиме кршење наведена два прописа узрочно повезано са насталом саобраћајном незгодом. О томе су у побијаној пресуди дати исцрпни разлози, које као правилне прихвата и овај суд, па је неоснован приговор жалбе о неразумљивости разлога у образложењу у погледу ових одлучних чињеница.

Када оптужени критичног догађаја, управљајући возилом у алкохолисаном стању, која алкохолисаност је због умањења његове психичке способности имала за посљедицу губитак контроле над возилом, узрокује предметну саобраћајну незгоду, правилно првостепени суд утврђује да је основно дјело угрожавања јавног саобраћаја оптужени извршио са евентуалним умишљајем, јер је био свјестан да таквом непрописном вожњом може угрозити јавни саобраћај и довести у опасност живот људи, па када се и поред тога одлучује да возилом управља у јавном саобраћају, он пристаје на наступање посљедице иако је не жели. Тежа посљедица у облику смрти његове сапутнице и тешке тјелесне повреде возача возила другог учесника у незгоди, се може преписати његовом нехату, јер је олако држао да до такве посљедице неће доћи. У погледу облика виности побијана пресуда је дала мјеродавно образложење јасно дистанцирајући психички однос оптуженог према основном дјелу (евентуални умишљај) и психички однос према тежој посљедици (свјесни нехат), па се не може прихватити као основан приговор жалбе браниоца оптуженог да је образложење пресуде у том дијелу противрјечно и неразумљиво. Неприхватљив је и став ове жалбе, по коме је за утврђивање облика виности, одлучна чињеница да ли је оптужени знао у вријеме конзумирања алкохола да ће управљати возилом, те да је његов психички однос према дјелу требало цијенити у односу на тај моменат. Ово из разлога што би се виност оптуженог у извршењу дјела цијенила у моменту довођења у стање алкохолисаности, само у случају да је употребом алкохола дошло до привременог душевног поремећаја у коме оптужени није могао схватити значај свог дјела ни

управљати својим поступцима (самоскривљена неурачунљивост). У конкретном случају, алкохолисаност оптуженог није имала таквог утицаја на премећај његовог душевног стања, па слиједом тога његов психички однос према дјелу се цијени у моменту предузимања радње управљања возилом у стању алкохолисаности, како је то правилно цијенио и првостепени суд.

На темељу изнијетог чињеничног утврђења првостепени суд је радње оптуженог правилно оквалификовао као кривично дјело угрожавања јавног саобраћаја из члана 400. став 3. у вези са ставом 1. Кривичног законика РС, па ни за жалбени основ о погрешној примјени материјалног права, нема мјеста.

Одлуку о казни овај суд је цијенио у вези са аргументима жалбе Окружног тужиоца уз тврдњу да се изреченом казном због преблагости не може остварити сврха кажњавања, и у вези са жалбом браниоца оптуженог, те налази да је првостепени суд правилно утврдио све олакшавајуће и отежавајуће околности које су од утицаја на висину казне (а на које се позива у образложењу побијане пресуде) и да им је правилним вредновањем дао одговарајући значај. Изречена казна од двије године затвора је у сразмјери са тежином дјела и степеном кривичне одговорности оптуженог и по оцјени овог суда представља адекватну мјеру којом ће се остварити сврха кажњавања, јер одражава праведан баланс између захтјева за ресоцијализацијом оптуженог (дефинисаном у посебној превенцији као једном сегменту сврхе кажњавања), и захтјева у јавном интересу да казна мора имати општеодвраћајући карактер (дефинисаном у општој превенцији као сегменту сврхе кажњавања).

Одлука о изреченој мјери безбједности забране управљања моторним возилом «Б» категорије у трајању од једне године од дана правоснажности одлуке, овај суд је испитао на основу члана 314. ЗКП-а, те налази да је изречена мјера у сразмјери са опасношћу која произлази из околности под којима је дјело извршено, а које се манифестује у степену кршења саобраћајних прописа и проузрокованој последици.

Из изнијетих разлога жалбе окружног тужиоца и браниоца оптуженог се показују као неосноване ради чега је овај суд исте одбио и првостепену пресуду потврдио на основу члана 319. ЗКП-а.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
Мр Вељко Икановић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић